GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḑI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 201. *Lunĭ, Marţĭ 10 (22) Septemvre.* **1885.**

Braşovŭ, 9 (21) Septemvre 1885.

De multă vreme s'a observatŭ între Bulgarĭ órecare fierbere secretă, dér nimenĭ, afară de cei ce au fostŭ iniţiaţĭ în secretŭ nu s'a aşteptatŭ la o surprindere ca ceea ce Bulgarii au făcut'o alaltăerĭ lumei politice europene, nimenĭ n'a creḑutŭ că Bulgarii sĕ fiă aşa de aprópe de realisarea aspiraţiunilorŭ lorŭ de unitate naţională.

In nisce momente când, după întrevederile dela Gastein şi Kremsier, pacea părea mai asigurată ca înainte, Rumeliotii facŭ revoluţiune, rĕstórnă pe guvernatorŭ împreună cu guvernulŭ sĕu şi proclamă uniunea Rumeliei orientale cu actualulŭ principatŭ suzeranŭ alŭ Bulgariei, ba ce e mai multŭ, prinţulŭ Alesandru de Battemberg urméză fără înţârḑiere apelului guvernului provisorŭ revoluţionarŭ din Filipopolŭ şi primesce d'a fi domnŭ peste amêndouĕ ţĕrile.

Acésta ne reamintesce faptulŭ unirei principatelorŭ române dunărene la 1859, prin care Europa asemenea a fostŭ surprinsă. P'atuncĭ se vorbea de unirea principatelorŭ române, tocmai aşa cum se va vorbĭ acum de unirea principatelorŭ bulgare. In mijloculŭ celui mai mare entusiasmŭ Bulgarii au conferitŭ deja Domnitorului lorŭ titlulŭ de prinţŭ alŭ Bulgariei de nordŭ şi de sudŭ.

Bulgarii ḑicŭ unii, au făcutŭ acéstă revoluţiune nesângerósă de capulŭ lorŭ şi Rusia nu e amestecată în afacere.

Este anevoiă a crede, că Rusia sĕ nu fi avutŭ cunoscinţă de cele ce se pregătéu în Sofia şi Filipopolŭ, când sciutŭ este, că Ruşi suntŭ, carĭ conducŭ aḑĭ atâtŭ armata câtŭ şi administraţia în Bulgaria, şi că oficerii miliţielorŭ rumeliote, carĭ de trei ḑile facŭ causă comună cu revoluţionarii, suntŭ asemenea Ruşi.

Nu mai încape îndoélă că ceea ce se petrece aḑĭ dincolo de Dunăre este resultatulŭ unei munce îndelungate, a unei organisărĭ secrete, croită după unŭ planŭ bine alcătuitŭ şi este aprópe cu neputinţă d'a admite, că Rusia n'a sciutŭ nimicŭ de acestŭ planŭ.

De aceea ni se pare multŭ mai verisimulă părerea, că autorii mişcărei celei mai nouĕ dintre Bulgarĭ, suntŭ totŭ Ruşĭ şi că aceştia au lucratŭ după avisulŭ celorŭ din Petersburg.

Bulgarii şi-au alesŭ unŭ momentŭ fórte favorabilŭ spre a-şĭ realisá planulŭ lorŭ şi rĕmâne numai a se sci décă guvernele din Berlinŭ şi Viena au fostŭ asemenea câştigate pentru acestŭ planŭ séu nu. Cu alte cuvinte: nu cumva evenimentele din Rumelia orientală suntŭ o urmare a întrevederei dela Kremsier?

Surprinḑĕtóre este atitudinea prinţului Alecsandru I, care a datŭ mâna cu revoluţionarii rumelioţĭ. Cutezat'ar fi elŭ, se întrébă unii, sĕ se pórte astfelŭ décă nu ar fi sigurŭ de consêmţĕmêntulŭ orĭ iertarea ulterióră din partea Germano-Austriei? Deodată sĕ se fi schimbatŭ óre lucrurile într'atâtŭ ca prinţulŭ sĕ nu mai voéscă a sci de cei din Berlinŭ şi Viena?

Atitudinea prinţului Bulgariei a produsŭ în adevĕrŭ consternaţiune între toţĭ cei ce sunt pentru susţinerea neştirbita a tractatului de Berlin, însă nicĭ unulŭ nu ş'a pusŭ întrebarea, că óre prinţulŭ puté în mijloculŭ marei mişcă-ĭ naţionale sĕ lucre pentru suprimarea ei, nu riscá elŭ sĕ fiă datŭ josŭ de pe tronŭ, cum se vorbesce că malcontenţii sêrbĭ ar fi plănuitŭ sĕ-lŭ dea josŭ pe Milan?

Fiă orĭ cum ar fi, ajunge că uniunea celor douĕ Bulgarii este aḑĭ unŭ faptŭ sĕvĕrşitŭ prin voinţa poporului bulgarŭ, armata bulgară e mobilisată, prinţulŭ Alecsandru a ţinutŭ deja intrarea s'a solemnelă în Filipopolŭ şi Bulgarii dela nordŭ şi sudŭ uniţĭ sub unŭ singurŭ regentŭ se punŭ cu toţii în stare de apĕrare contra unui eventualŭ atacŭ din partea Turciei.

Aicĭ e punctulŭ de unde mişcarea din Rumelia începe sĕ deviă amenintătóre pentru pacea Europei. Ce va face Turcia? Intra-va ea cu putere armată în Rumelia spre a restabili ordinea restituindŭ în postŭ pe guvernatorulŭ numitŭ de ea şi silindŭ pe Bulgarĭ sĕ respecte tractatulŭ dela Berlinŭ? Orĭ dóră vorŭ întreveni érăşĭ puterile şi vorŭ paralisá acţiunea Turciei. Şi décă în înţelegere s'a făcutŭ unirea principatelorŭ bulgare, ce compensaţiă va primi de pildă Austria: Anecsiunea Bosniei, orĭ marşulŭ spre Salonicŭ?

Multŭ agitate suntŭ aḑĭ minţile diplomaţilorŭ prin evenimentele din Rumelia şi dovédă despre seriositatea şi importanţa lorŭ este faptulŭ că Regele României şi alŭ Sêrbiei au întreruptŭ călătoria lorŭ spre a se întórce imediatŭ fie-care în ţéra sa.

REVOLUŢIUNEA IN RUMELIA ORIENTALĂ.

Sâmbătă lumea europénă a fostŭ *surprinsă*, în sensulŭ adevĕratŭ alŭ cuvêntului, prin următórea telegramă:

„In *Rumelia orientală* a isbucnitŭ *revoluţiune*. Guvernatorulŭ Rumeliei Gavril-paşa şi guvernulŭ sĕu au fostŭ rĕsturnaţĭ. Unŭ *comitetŭ provisorŭ* administréză provincia, unde nu s'a turburatŭ ordinea. Acestŭ comitetŭ a chematŭ în ajutorulŭ sĕu pe Bulgarii dela Nordŭ.«

Totodată sosiră în aceeaşĭ ḑi din Bulgaria următórele scirĭ:

Sofia, 7/19 Septemvre. — Unŭ ucazŭ prinţiarŭ publicatŭ astăḑĭ ordonă *mobilisarea armatei bulgare* şi convócă Camera deputaţilorŭ pentru ḑiua de 10 curentŭ.

Prinţulŭ, primindŭ învitaţia guvernului provisorŭ şi armatei rumeliote, *a plecatŭ dela Varna la Filipopolŭ* însoţitŭ de presidentulŭ consiliului.

Sofia, 7 Septemve. — Trupele rumeliote au ocupatŭ *tóte punctele strategice dela frontiera turcéscă*. Ele au distrusŭ tóte comunicaţiunile telegrafice cu Turcia şi au asvîrlitŭ în aerŭ podulŭ de peste Mariţa lângă Mustafapaşa, între Andrianopolŭ şi Filipopolŭ.

Importanţa estra-ordinară a acestorŭ scirĭ este cuprinsă în faptulŭ, că Bulgarii au *proclamatŭ uniunea Rumeliei orientale cu Bulgaria de Nordŭ* şi că principele Bulgariei însuşĭ se pune acum în capulŭ revoluţionarilorŭ rumelioţĭ.

Prin acésta se nimicesce fără nicĭ o vĕrsare de sânge una din creaţiunile cele mai principale ale congresului din Berlinŭ.

Se asigură că atâtŭ în Viena câtŭ şi în Berlinŭ scirile sensaţionale din Sofia au făcutŭ mare surprisă asupra cercurilorŭ politice. Óre în adevĕrŭ sĕ nu fi ştiutŭ nimicŭ cei din Viena şi din Berlinŭ de ceea ce se petrecea în ascunsŭ în Rumelia orĭ că acéstă revoluţiune este dinainte ticluită de către dl de Bismarck? In totŭ casulŭ, rĕmâne fórte bătătóre la ochĭ atitudinea prinţului Alecsandru I, care se ḑice că stă mai multŭ sub influinţa Germaniei ca a Rusiei.

Eată ce scrie organulŭ românŭ »Voinţa Naţională« cu privire la rĕscóla din Rumelia:

»Se scie că Rumelia este o provinciă instituită prin tractatulŭ dela Berlin, după ultimulŭ rĕsboiu orientalŭ, autonomă, făcêndŭ totuşĭ parte din imperiulŭ otomanŭ, insĕ cu o administraţiă propiă în capulŭ căreia se află unŭ guvernatorŭ numitŭ de către Pórtă. Intre Rumelia şi Bulgaria nu există nicĭ o legătură administrativă séu politică.

»Rĕsturnarea dela Filipopolĭ, constituirea comitetului provisoriu şi apelulŭ acestuia la forţele Bulgarilorŭ suntŭ nisce evenimente de o mare însemnătate, cari ar putea avea urmărĭ grave. Formaţiunea stabilită prin tractatulŭ dela Berlin fiindŭ în parte atacată prin aceste evenimente, se înţelege că nicĭ una dintre puterĭ nu ar putea privi cu indiferenţă lucrurile ce s'au petrecutŭ la Filipopolĭ.

»De aceea, se póte spera că conflictulŭ se va aplana şi că pacea peninsulei nu va fi turburată, cu atâta mai multŭ cu câtŭ trturorŭ puterilorŭ europene le trebue neapĕratŭ linişte pentru resolvarea cestiunilorŭ impuse de crisa economică generală, şi carĭ nu mai potŭ aştepta intârḑiere.

„Se înţelege astfelŭ că şi Statulŭ nostru o doresce acésta, avêndŭ mai multŭ decâtŭ oricine nevoiă de pace, spre a lucra la reformele necesare pentru consolidarea şi propăşirea lui interióră. Orĭ şi cum aşteptândŭ viitorulŭ României, ca Statŭ orientalŭ tênĕrŭ, avêndŭ între popórele celelalte o menire de cultură şi ordine, trebue sĕ fie aḑĭ mai multŭ decâtŭ orĭ când prudenţĭ, liniştiţĭ şi pĕtrunşĭ de spiritulŭ de autoritate, de care au chiar Statele cele mai puternice nevoiă în asemenea împrejurărĭ.«

Proclamându-se, la 6 (18) Septemvre, unirea Bulgariei cu Rumelia, prinţulŭ Alexandru a sositŭ în 7 (19) Sedtemvre la ŭ óre piminéţa în Bucurescĭ. La 8 óre a plecatŭ în Rumelia. Entusiasmulŭ poporului bulgarŭ e mare. S'au trasŭ salve de artileriă. Rusciuculŭ e împodobitŭ cu stindarde.

Indată cu prinţulŭ Alexandru alŭ Bulgariei a fostŭ încunoşciinţatŭ despre revolta care a rĕsturnatŭ pe guvernatorulŭ Rumeliei Orientale şi despre apelulŭ ce-i facŭ Bulgarii de sudŭ, a telegrafatŭ părintelui sĕu că din momentulŭ ce se face apelŭ la elŭ, se vede obligatŭ a merge în ajutorulŭ Rumelioţilorŭ, întemple-se orĭ-ce.

Se asigură, că d. I. C. Brătianu, preşedintele consiliului, ar fi telegrafatŭ Sâmbătă diminéţa, ḑice „L'Indep. roumaine“, Regelui Carolŭ rugându-lŭ sĕ se întórcă imediatŭ în ţéră, din causa gravităţii evenimentelorŭ ce s'au ivitŭ în Rumelia.

Se pare sigurŭ, ḑice acelaşĭ ḑiarŭ, că Austro-Ungaria e decisă sĕ plece imediatŭ la Salonicŭ. După cum i se scrie, armata sĕ se fi concentratŭ în acestŭ scopŭ. Alte scirĭ spunŭ, că ar fi şi pornitŭ armata austro-ungară spre Salonicŭ.

*

»Neue fraie Prese« e de părere, că nu Rusia, care a legatŭ frăţia cu Austro-Ungaria numai erĭ la Kremsier, e iniţiatórea rĕscólei din Rumelia orientală, ci că acéstă rĕscólă este făcută în modŭ sine de stătătorŭ de către Bulgarĭ în speranţă, că marile puterĭ nu se vorŭ opune uniunei Rumeliei cu principatulŭ bulgarŭ. Turcia va fi dispusă negreşitŭ, ḑice »N. f. Presse“, de a întra cu armată în Rumelia şi a restitui ordinea, dar marile puterĭ nu-o vorŭ lăsa sĕ facă acésta, precum n'au lăsat'o sĕ ocupe fortăreţele rumeliote în sensulŭ tractatului dela Berlinŭ. Numele aşa se va puté împedeca unŭ rĕsboiu sângerosŭ în peninsula balcanică, acum când prinţulŭ Bulgariei plécă la Filipopolŭ spre a sancţioná cu presenţa sa o vĕtămare flagrantă a tractatului din Berlinŭ.

Şi tóte aceste se întêmplă câteva sĕptĕmânĭ după Kremsier, eslamă foia vienesă. Acésta este o amară desamăgire pentru toţĭ cari amŭ privitŭ în întelnirile monarchilorŭ o garanţiă pentru pacea Europei şi carĭ în împăcarea Austriei cu Rusia au vĕḑutŭ asemenea o garanţiă pentru durata tratatului din Berlinŭ!

„Pester Lloyd« e fórte surprinsŭ de cele întêmplate în Rumelia. Nu cumva, se 'ntrébă, Rumelia ostică va fi punctulŭ din care se va svêrcoli din nou cestiunea orientală? Vrea Batenbergulŭ sĕ întindă rebelilorŭ mâna şi sĕ-şi facă carieră prin feloniă (rĕsvărtire)? Vrea sĕ-şi ruşineze însemnele cu marca înaltului trădătorŭ. Evenimentulŭ e fórte seriosŭ. După fóia din Pesta, acestaeste resultatulŭ agitaţiunii panbulgare, care va pune înmişcarea şi Macedoia, şi tóte împreună suntŭ opera ambasadorului rusŭ Nelidoff din Constantinopole, alŭ cărui instrumentŭ a fostŭ guvernatorulŭ turcescŭ Gavrilŭ-paşa Chrestovicĭ şi

miliţia ostrumelică comandată în mare parte de oficerĭ ruşĭ. Oficiosulŭ pestanŭ ḑice, că atitudinea Porţiĭ atêrnă în acéstă cestiune de posiţiunea ce o vorŭ lua puterile semnatare faţă cu acéstă violentare a tractatului din Berlin. Dacă revoluţiunea e locală şi necondusă de vr'unŭ puternicŭ protectorŭ, atuncĭ Turcia sĕ restabiléscă ordinea trimiţêndŭ trupe în Rumelia şi împedecândŭ plănuita unire a acesteia cu Bulgaria, dacă însă suntŭ în jocŭ factorĭ, carĭ au ajutatŭ revolta şi voiescŭ a folosi acésta ca primulŭ actŭ alŭ unei nouĕ drame orientale, atuncĭ ne aflămŭ la începutulŭ unorŭ evenimente, ale căruĭ ulterióre peripeţiĭ aḑĭ nu se potŭ nicĭdecum calcula.

ESPULSAREA ARDELENILORŬ.

„Naţiunea", organulŭ d-lui D. Brătianu, scrie unŭ primŭ articulŭ, din care estragemŭ:

Peste optŭ ḑile se vorŭ împlini treiḑecĭ şi şépte de anĭ, de când unŭ grupŭ de tinerĭ patrioţĭ luaŭ calea exiliului, pentru că protestaseră contra atotŭ puterniciei consulilorŭ ruşĭ în atacerile Româniel. Astăḑĭ cu trenulŭ dela 8 óre de diminéţă, sése Românĭ, mai toţĭ în flórea vêrsteĭ, suntŭ aruncaţĭ preste graniţă, pentru că au îndrăsnitŭ a cere prin pressă îmbunătăţirea sórteĭ fraţilorŭ nostri de peste munţĭ. Sugrumătorulŭ simţĕmintelorŭ patriotice era în anulŭ 1848 consululŭ rusescŭ. Astăḑĭ acestŭ rolŭ odiosŭ este jucatŭ de unŭ guvernŭ pretinsŭ românŭ, condusŭ de unulŭ din fruntaşiĭ mareĭ nóstre mişcărĭ naţionale.

Acestŭ actŭ de rĕsbuare în contra unora din exilaţĭ, acéstă nouă umilinţă a regatuluĭ român în faţa pretenţiunilorŭ cabinetuluĭ austro-maghiarŭ, a pusŭ vîrfŭ nelegiuirilorŭ şi înjosirilorŭ cu care guvernulŭ a însĕmnatŭ presenţa luĭ la cârma afacerilorŭ nóstre publice. De vomŭ lăsa la o parte tómna anuluĭ 1848, nicĭ unŭ anŭ în istoria nóstră nu ne înfăţoşază atâta lipsă de mândriă naţională, atâta servilismŭ către streinĭ, atâta degradare în aceia carĭ au condusŭ vr'odată destinele acesteĭ ţĕrĭ. Cu mĕsura sa în contra celorŭ şése fraţĭ de peste Carpaţĭ guvernulŭ s'a sinucisŭ moralminte. Elŭ este perdutŭ pentru totdéuna în faţa acelora carĭ cugetă şi simtŭ româneşce.

Pe când Maghiariĭ punŭ în mişcare tóte forţele lorŭ morale şi materiale spre a şterge orĭ-ce urmă de existenţa Românilorŭ în regatulŭ S-tuluĭ Stefanŭ, pe când eĭ grămădescŭ banĭ peste banĭ pentru ca sĕ facă sĕ înceteze graiulŭ Românescŭ dincolo de Carpaţĭ, pe când ḑiarele lorŭ suntŭ ḑilnicŭ pline de insulte la adresa naţiuneĭ Române şi pe când însuşĭ suveranulŭ nostru este numitŭ de »rege alŭ boilorŭ,« guvernulŭ numitŭ românŭ, şi încă poreclitŭ liberalŭ-naţionalŭ, tace ca unŭ mutŭ séu aprinde tămâia servilismuluĭ la picióre inimicilorŭ noştri. Mai multŭ încă: cabinetulŭ românŭ se face complicele acestora.. caută sĕ alunge din sînulŭ nostru pe toţĭ ceĭ ce au o inimă românéscă, pe toţĭ carĭ au o voce ca sĕ strige când fraţiĭ noştri se svêrcolescŭ în lanţurile celeĭ maĭ ruşinóse robiĭ.

Dar.... acéstă trădare a naţiuniĭ, spre a servi interesele streinilorŭ, va pune capĕtŭ domnieĭ uneĭ clice, care ....caută sĕ ne facă streinĭ în propriulŭ nostru pămêntŭ. Intrunirea de a séră, simpatiile ce s'au manifestatŭ într'însa pentru sórtea exilaţilorŭ şi nobilulŭ avêntŭ pentru causa fraţilorŭ noştri de peste Carpaţĭ, desaprobarea unanimă a purtăriĭ guvernuluĭ, au doveditŭ isolementulŭ în care sĕ află elŭ şi golulŭ nemărginitŭ ce s'a făcutŭ împrejurulŭ luĭ. Ceĭ şése exilaţĭ pornescŭ ducêndŭ cu eĭ dorulŭ tuturorŭ Românilorŭ şi lăsândŭ în inimile nóstre dispreţulŭ contra guvernuluĭ. Nedreptatea acestuia, în locŭ de a omorî în noĭ simţĕmintele naţionale, le va face să se desvolte cu maĭ multă energiă şi sĕ fructifice cu maĭ multă abundenţă căcĭ, precum a ḑisŭ Tertullian despre primiĭ creştinĭ, sângele martirilorŭ este sĕmânţă spornică de noiĭ proseliţĭ. Din lacrimile şi din durerile martirilorŭ causeĭ naţionale, românismulŭ va înflori maĭ mândru şi maĭ falnicŭ.

Guvernulŭ întrebuinţéză astăḑĭ cu maĭ multă îndrăsnéla proscripţia şi exilulŭ, adică mijlócele de guvernare ale partidelorŭ antice. Numaĭ în statele vechĭ şi numaĭ în epocele lorŭ de decadenţă profundă capiĭ partidelorŭ învingĕtóre se scăpau de adversariĭ lorŭ exilându-ĭ séu punêndu-ĭ pe lista celorŭ proscrişĭ. La noĭ, acéstă pedépsă necunoscută a începutŭ a se aplica sub regimulŭ acesta, ca şi cum ne amŭ afla în timpurile luĭ Mariu şi Sulla. Setea de rĕsbunare, crispaţiile epileptice ale lăcomieĭ de putere, servilismulŭ către streinĭ ş. a. iată *motivele de statŭ* de carĭ se conducŭ guvernanţiĭ noştri. Frumosulŭ cuvêntŭ alŭ luĭ Pericles, că celŭ maĭ mare titlu de gloriă alŭ sĕu este că n'a făcutŭ pe nimenĭ sĕ ia haina exiluluĭ, ar trebui sĕ fiă în secolulŭ nostru maxima orĭ căruĭ capŭ de partidŭ. Pentru acestŭ guvernŭ exiliulŭ este, din contră, singura armă ce ĭ-maĭ rĕmâne...

„România" scrie unŭ prim-articulŭ din care estragemŭ următórele:

Unŭ actŭ de adevĕrată sĕlbătăciă fù sĕvîrşitŭ acum în urmă de către guvernulŭ d-luĭ I. C. Brătianu.. Şése Românĭ din societatea bucurescénă au fostŭ goniţĭ de pe ospitalierulŭ pămêntŭ românescŭ de către guvernulŭ M. Séle Regeluĭ Româniel.

Crima lorŭ este de a se fi născutŭ dincolo de Carpaţĭ şi de a fi cutezatŭ sĕ compătiméscă de suferinţele fraţilorŭ lorŭ de sub sceptrulŭ Sântuluĭ Ştefanŭ, — suferinţe în altŭ chipŭ atâtŭ de escomptate odinióră de către aceĭ ce se erigŭ aḑĭ în apĕrătorĭ fervenţĭ aĭ asupritorilorŭ.

In sprijinulŭ faptuluĭ sĕu antinaţionalŭ şi liberticid d. I. C. Brătianu invócă o lege votată de Camera deputaţilorŭ la 3 Aprilie 1881, prin care era autorisatŭ »d'a espulsa pe *vagabonḑiĭ* carĭ arŭ compromite siguranţa statuluĭ românŭ.«

Pe când însĕ vagabonḑiĭ de pe tótă suprafaţa globuluĭ pămêntescŭ, — fără căpĕtêiu, fără meseriĭ, fără capitalurĭ, fără ocupaţiunĭ, — mişune în totŭ lungulŭ şi latulŭ ţĕreĭ sugêndŭ ca parasite sângele şi sudórea Românilorŭ; şi pe când pe uniĭ din aceştia guvernulŭ îĭ subvenţionéză ca redactorĭ de ḑiare politice, nemţescĭ şi unguresci, cu dreptulŭ de a combate interesele române şi de a insulta, nepedepsiţĭ, pe Românĭ în propiele lorŭ căminurĭ — Românulŭ Alexandru Ciurcu, omŭ cu avere, cu proprietăţĭ, cu familiă, cu reputaţiune câştigată prin muncă onestă, activă şi inteligenţă, şi Nicolae Ciurcu, unŭ venerabilŭ bĕtrânŭ, care n'a comisŭ altă crimă decâtŭ aceea de a fi părintele luĭ Alecsandru Ciurcu şi cassierŭ alŭ ḑiaruluĭ »L'Indépendance roumaine,« şi alţĭ duoĭ tinerĭ carĭ îşĭ continuau studiele la Facultatea din Bucurescĭ, precum şi doĭ funcţionarĭ, — singuriĭ Românĭ, póte, ce se strecuraseră la căile ferate ale regimuluĭ — cadŭ victima surexcitaţiunilorŭ nervóse dictatoriale şi suntŭ asvîrliţĭ preste hotare ca „vagabonḑĭ.«

Nu de aḑĭ, nicĭ de erĭ, ci cam de pela începutulŭ fundăriĭ, dictatorulŭ îĭ purta Sâmbetele organuluĭ francesŭ... De aceea guvernulŭ d-uĭ I. C. Brătianu, care de multŭ îşĭ bate jocŭ de opiniunea publică din ţéră, şi în consecinţă de ḑiarele politice redijate în limba română, nu totŭ cu acelaşĭ ochiu putea privi unŭ ḑiarŭ ce-ĭ făcea ḑile amare prin strĕinătate, pe unde cată a-şĭ da aparinţe de legalitate şi de ordine. Pentru aceste motive i-a juratŭ, se vede, perḑarea.

Neputêndŭ suprima d'a dreptulŭ ḑiarulŭ, caută sĕ'ĭ suprime orĭ mijlócele materiale, orĭ cele intelectuale, în certitudinea că „tóte caile conducŭ la Roma.« De aceea asistarămŭ maĭ ântêiu la expulsiunea filoromânuluĭ Galli, fundatorulŭ ḑiaruluĭ »L'Indépendance roumaine,« de aceea apoĭ la sustragerea organuluĭ francesŭ dela judecătoriĭ firescĭ, carĭ suntŭ juraţiĭ, şi la acţionarea luĭ la tribunalele civile cu cererĭ de daune-interese de câte 20 de miĭ leĭ, de aceea, acum în urmă, furămŭ ursiţĭ sĕ asistămŭ la expulsiunea directoruluĭ şi cassieruluĭ sĕu. Se măgulea guvernulŭ... că, depărtândŭ pe Galli, va răpi sufletulŭ ḑiaruluĭ. Din fericire, Alexandru Ciurcu fù acĭ, puse umĕrulŭ şi organulŭ merse înainte. Işĭ închipuia guvernulŭ... că devalisândŭ organulŭ francesŭ de 20 miĭ leĭ, îĭ va sleĭ şi ultimulŭ dinarŭ pentru a nu maĭ putea face unŭ pasŭ maĭ multŭ. Din fericire, maĭ găsindu se judecătorĭ în Bucurescĭ, ca odinióră în Berlin, »L'Indépendance roumaine« îşĭ continuă calea.

Speră acum guvernulŭ, că răpindŭ ḑiaruluĭ pe directorulŭ sĕu care'ĭ este sufletulŭ şi pe cassierŭ care'ĭ este braţulŭ, îĭ va da ultima lovitură de graţiă. Amarŭ însĕ se înşélă, căcĭ décă la expulsiunea filoromânuluĭ Galli s'a găsitŭ unŭ Ciurcu care sĕ pună umĕrulŭ, îndoială nu maĭ póte fi că la expulsiunea românuluĭ Ciurcu, se vorŭ maĭ găsi umere şi maĭ vigurose încă pentru a ridica şi maĭ susŭ organulŭ.

»L'Indépendance roumaine« are, se vede, darulŭ Fenicelui: ea renasce din ţĕrênă'ĭ, şi maĭ viuă şi maĭ têněră, şi maĭ frumósă ca maĭ nainte... D. I. C. Brătianu a căutatŭ sĕ amestece două personalităţĭ ale ḑiaruluĭ francesŭ în comedia irredentismuluĭ închipuitŭ, décă nu inventatŭ de ocasiune. A uitatŭ însĕ, séu s'a prefăcutŭ că uită, — şi acésta pentru causă — că în ḑiua când apărŭ în colónele ḑiaruluĭ faimosulŭ apelŭ alŭ pretinsuluĭ Comitetŭ de iniţiativă irredentistŭ, d. Al. Ciurcu lipsea din capitală, şi că, a doua séu a treea ḑi întorcêndu-se, cea d'ântâiu grijă îĭ fù de a demonstra că nu are apelulŭ nicĭ o valóre, silindu-se încă, ca publicistŭ consciinţiosŭ, de a degagia rĕspunderea guvernuluĭ din scabrósa cestiune. Heĭ, dér nu de acésta avea nevoiă dictatorulŭ, ci de unŭ pretextŭ câtŭ de slabŭ măcarŭ pentru a se scăpa, în modŭ indirectŭ, — căcĭ pe calea cea francă nu are curagiulŭ, — de unŭ ḑiarŭ importunŭ ce'ĭ făcea neajunsurĭ prin locurĭ şi regiunĭ de carĭ 'lŭ apucă fiorile.

De acĭ expulsiunea bieţilorŭ studenţĭ Sacăşanu şi Ocăşanu, apoĭ a nenorociţilorŭ funcţionarĭ Bănciulescu şi Corneanu, şi în fine a celorŭ duoĭ, în glótă, pentru a nu fi băgaţĭ bine în sémă, — tatălŭ şi fiĭulŭ Ciurcu, consideraţĭ ca »vagabonḑĭ,« în anulŭ de graţiă 1835, de către guvernulŭ celŭ maĭ liberalŭ şi maĭ naţionalŭ de sub sóre.

Nu scimŭ décă agenţiĭ d-luĭ I. C. Brătianu îĭ vorŭ fi raportatŭ ceea ce s'a petrecutŭ în capitala regatuluĭ în aceste 2—3 ḑile din urmă, orĭ de 'lŭ vorŭ fi purtatŭ după obiceiu, totŭ prin vĕḑduhurĭ pe aripe de zephyrĭ. Noi însĕ 'lŭ putemŭ asigura că, din momentulŭ ce scirea expulsiunilorŭ se rĕspêndi, o indignaţiune ne maĭ pomenitŭ cuprinse tóte sufletele: unŭ protestŭ unanimŭ isbucni din tóte pepturile.

Echou alŭ acestorŭ simţĕminte facêndu-ne şi noĭ, protestămŭ cu ţéra întrégă contra noilorŭ umilinţe naţionale şi contra nouĕlorŭ loviturĭ constituţionale ale regimuluĭ.... Protestămŭ, căcĭ nu înţelegemŭ cum Româniĭ potŭ fi trataţĭ în propria lorŭ ţéră ca »vagabonḑĭ şi expuşĭ rigoriĭ uneĭ legĭ făcută numaĭ pentru străinĭ...

Protestămŭ, căcĭ fiecare dintre expulsaţĭ îşĭ avea profesiunea luĭ, averea luĭ, ocupaţiunea luĭ, demnitatea luĭ, patria luĭ în România.... Protestămŭ, căcĭ suntŭ în ţéră foĭ nemţescĭ, unguresci şi ovreescĭ carĭ, în tóte ocasiunile, insultă instituţiunile şi demnitatea Românieĭ şi îĭ combatŭ interesele, fără ca cineva sĕ se fi gânditŭ a cere sĕ fiă censurate séu pedepsite, ne cum sĕ se atenteze la existenţa lorŭ prin depărtarea proprietarilorŭ şi redactorilorŭ.... Protestămŭ, căcĭ to maĭ guvernulŭ acesta, poreclitŭ liberalŭ, care se lăuda că a lăsatŭ cea maĭ deplină libertate presseĭ şi că pórtă maĭ susŭ de câtŭ toţĭ drapelulŭ demnităţiĭ naţionale, atentă... la libertatea scrisuluĭ şi terfelesce stindardulŭ demnităţiĭ. Românilorŭ.

„L'Indépendance Roumaine" dă următórele scirĭ:

Printr'o întêmplare destulŭ de bizară, plecarea espulsaţilorŭ a coincisŭ cu plecarea studenţilorŭ la congresulŭ din Brăila, aşa că espulsarea părù încâtva o festivitate veselă. La gară fiecare din espulsaţĭ forma unŭ centru alŭ unuĭ grupŭ de părinţĭ, amicĭ, cameraḑĭ, veniţĭ sĕ le ḑică încă odată: „La revedere în curêndŭ!« — D. generalŭ Radu Mihaiu, ministru alŭ lucrărilorŭ publice, s'a ridicatŭ — în consiliulŭ de miniştri — în contra colegilorŭ sĕĭ d. C. Nacu şi D. Sturza, carĭ au susţinutŭ espulsiunea. D. I. Câmpineanu de asemenea a făcutŭ obiecţiunĭ. — Se ḑice că maĭ mulţĭ deputaţĭ arŭ fi decişĭ sĕ presinte, când se vorŭ deschide camerile, o moţiune de blamŭ relativŭ la espulsarea Românilorŭ din Transilvania. Mulţĭ deputaţĭ din maioritate vorŭ vota moţiunea. — Ni se spune din maĭ multe părţĭ că d. br. de *Mayr*, ministru plenipotenţiarŭ alŭ Austro-Ungarieĭ, *ar fi protestatŭ energicŭ în contra acusăriĭ* ce i s'a făcutŭ, *că elŭ ar fi reclamatŭ espulsarea* celorŭ şése Transilvănenĭ.

Cetăţeniĭ din Buzĕu au adresatŭ ḑiaruluĭ „L'Indép. roumaine" următórea telegramă:

Amŭ aflatŭ cu viuă durere despre espulsarea celorŭ şése Românĭ. Protestămŭ cu energiă contra acestuĭ actŭ atâtŭ de arbitrarŭ şi atâtŭ de umilitorŭ pentru ţéră.

„Românulŭ" a publicatŭ în două numere de-arêndulŭ protestulŭ în contra espulsăriĭ cu litere marĭ în totŭ latulŭ pagineĭ ântêiu. Acelaşĭ ḑiarŭ află, că peste curêndŭ are sĕ apară o nouă listă de espulsărĭ. Guvernulŭ se ocupă maĭ alesŭ cu stabilirea naţionalităţiĭ maĭ multorŭ ḑiarişti născuţĭ în ţéră din părinţĭ din Transilvania, pe carĭ voesce sĕ-ĭ considere ca estreinĭ şi sĕ-ĭ espulseze.

SCIRILE ḐILEI.

Pe ḑidurile caselorŭ din Braşovŭ din partea comitatuluĭ o provocare, ca toţĭ aceia carĭ au proclamaţiunĭ „irredentiste« sĕ le înmâneze vicecomitelui până la 30 Septemvre n., căcĭ în casŭ contrarŭ vorŭ fi aspru pedepsiţĭ aceia carĭ se vorŭ găsi asemenĭ proclamaţiunĭ.

—0—

Corespondentulŭ ḑiaruluĭ »Sieb. Deutsch. Tgbltt« scrie, că în nóptea de 14 spre 15 Septemvre n. s'a făcutŭ perchisiţiune domiciliară la preotulŭ gr. or. Russu din Alvinţŭ şi se vorbesce, că s'au confiscatŭ câteva hârtiĭ şi cărţĭ. Preotulŭ, care nu era acasă, când s'a întorsŭ diminéţa şi au aflatŭ ce s'a întêmplatŭ, se presentă însuşĭ la locotenentulŭ de gendarmeriă în Sebeşŭ, care-lŭ arestă şi-lŭ escortă maĭ ântêiu la Alvinţŭ şi apoĭ la Alba-Iulia. Perchisiţiunea din Rahău şi cea dela preotulŭ gr. or. Blagă, care a duratŭ treĭ óre, n'au avutŭ nicĭ unŭ resultatŭ.

—0—

La vênătórea ce o va face prinţulŭ de corónă Rudolfŭ la Gurghiu se ḑice că va lua parte şi prinţulŭ Vilhelmŭ alŭ Prusieĭ.

—0—

D. Augustinŭ Ungurŭ, fostŭ profesorŭ de musică în Blaşiu, este datŭ în judecată pentru că la unŭ balŭ alŭ pompierilorŭ de acolo datŭ la 7 Iuniu, ca comandantŭ alŭ lorŭ, n'a satisfăcutŭ pretenţiuneĭ unuĭ »domnŭ« servitorŭ beatŭ dela judecătoria din Blaşiu, care nu era nicĭ pompierŭ, sĕ se jóce încă unŭ ceardaşŭ, după ce

ăuĕ din programă se jucaseră. D. Ungurŭ e acu- din causa acésta, că »agitézá contra statului“ ne »Tribuna,« ia parte la adunărĭ politice oprite unui itarŭ (d. Ungurŭ e sublocotenentŭ de honvedĭ în re- rvă), ține vorbirĭ agitătóre, propune în gimnasiu cân- ri revoluționare ș. a. Cu cercetarea e însărcinatŭ fo- ŭ militarŭ din Aiudŭ.

—0—

In pădurile de lângă Apața, Rotbavŭ și Măierușŭ va face vênătóre, în dilele acestea, după porcĭ sĕl- tici, carĭ s'au înmulțitŭ cumplitŭ și carĭ facŭ marĭ stri- căciunĭ în holde

—0—

Diarele din Bulgaria scriu că o rĕscólă mare se pregătesce în Serbia, care are de scopŭ detronarea re- gelui Milan. Diarulŭ »Slaveanin« din Rusciuc, vorbindŭ ultimulŭ sĕu numĕrŭ despre mișcaréa sêrbéscă, adaogă: Sĕ se rĕscóle patrioții sêrbĭ și sĕ alunge pe surpătorulŭ dușmanulŭ sclavilorŭ!“

—0—

Sub titlulŭ „Curiósă concepțiă“ aduce „Kronstädter Zeitung“ următórea notiță: „In Meșterhaza, comitatulŭ Mureșŭ-Turda, s'a întêmplatŭ între Românĭ și Maghiarĭ o bătaiă, ceea ce se întêmplă și în alte locurĭ. După cum spune »Ellenzék« au fostŭ închișĭ părtașii la bătaiă, pre- cum se pare însĕ numai Românii au fostŭ arestațĭ și escortațĭ la judecătoria cercuală din Reghinulŭ-săsescŭ. acésta încă n'ar fi nimicŭ curiosŭ. Curiósă e însă întrebarea lui „Ellenzék:“ dacă scie judele cercualŭ din Reghinulŭ-săsescŭ, că afacerea aparține competenței tri- bunalului din Mureșŭ-Oșorheiu? Acesta adecă e com- petentŭ în casurĭ de înaltă trădare. Ne e cu totulŭ nou, că ar fi înaltă trădare, când îlŭ bate unŭ Românŭ pe unŭ Maghiarŭ.«

—0—

Concertulŭ-Racovénu. — Dumínecă séra s'a datŭ în sala hotelului Nr. 1 concertulŭ violinistului românŭ, orbŭ de nascere, Nae Racovénu. Publicŭ a fostŭ puținŭ, ceea ce trebue sĕ regretămŭ, căcĭ programa a fostŭ de- stulŭ de alésă, conținêndŭ următórele bucățĭ: Partea I, »Traviata« de Verdi, »Berceuse« de Renard, »Doina și Hora« de Scipek. Partea II, »Elegie« de Ernst, »Rigoletto« de Verdi și »Nunta țĕrănéscă« de Wiest, tóte pentru violină cu acompaniare de piano. In generalŭ piesele au fostŭ bine esecutate și cu deosebire a plăcutŭ pu- blicului »Traviata« de Verdi, care a trebuitŭ sĕ fiă re- petată. Tinĕrulŭ concertistŭ e orbŭ din nascere, din care causă a trebuitŭ sĕ se lupte cu greutățĭ enorme până ce a ajunsŭ la perfecțiunea, ce o are adĭ în mâ- nuirea violinei. Cu timpulŭ va ajunge de sigurŭ la o desvoltare mai înaltă în technică, mai alesŭ décă, după cum ni se spune, va merge în una din capitalele marĭ spre a continua studiile séle. Urămŭ tinĕrului violinistŭ o carieră strălucită.

Lugoșiu, 17 Septemvre 1885.

Onorate D-le Redactorŭ! Din incidentulŭ proclama- țiunilorŭ trămise de peste munțĭ, Vice-comitele comita- tului nostru Carașŭ-Severinŭ a afișatŭ pe tóte edificiele publice și în tóte cornurile stradelorŭ provocărĭ în trei limbĭ de următorulŭ cuprinsŭ:

Provocare! Cătră locuitorii comitatului Carașŭ Seve- rinŭ! Pe cale oficiósă amŭ constatatŭ cumcă din rega- tulŭ românŭ s'au trămisŭ în Comitatulŭ Carașŭ-Severinŭ câtră singuraticĭ proclamațiunĭ anti-patriotice, turburătóre de pace, subscrise de »Comitetulŭ provisorŭ alŭ Irreden- tei române.« Conțiindŭ aceste tipăriturĭ provocare di- rectă la lesă-maiestate, la infidelitate, rĕsculare și alte fapte criminale, provocŭ pe toțĭ aceia cărora li s'au tri- misŭ astfelŭ de tipăriturĭ, séu pe altă cale au devenitŭ în posesiunea acelora, sĕ mi le predea mie nesmintitŭ până la 30 Septemvre 1885 pe cale administrativă (a judelui cercualŭ, primăriei orașului).

Lugoșŭ în 12 Septemvre 1885.

Emericŭ Jakabfy m. p.
viceșpanŭ.

*

Dumínecă la 13 l. c. s'a celebratŭ în catédrala din Lugoșŭ din partea Ilustr. Sale Episcopului Dr. Victorŭ Mihalyi cu asistența întregului capitlu catedralŭ unŭ pa- rastasŭ întru memoria Episcopului Dobra.

După 20 l. c. Episcopulŭ Lugoșului va pleca în vi- sitațiune canonică în părțile diecesei din Ardealŭ. Pe diua de 1 Octomvre a. c. s'a conchematŭ congregațiunea ordinară de tómnă a comitatului Carașŭ-Severinŭ,

—*d*—

STUDENȚII ROMÂNI LA SCÓLELE MAGHIARE.

Orĕștiă, 17 Septemvre n. 1885.

Domnule Redactorŭ! Credŭ că va fi de interesŭ a vĕ comunica unele despre starea studențilorŭ românĭ, carĭ ișĭ facŭ studiile la colegiulŭ reformatŭ de aici.

Pĕn'acuma maioritatea o compuneau Românii, as- tădĭ însă suntŭ puținĭ. Causa este maltratarea și dis- prețulŭ ce trebue sĕ'lŭ sufere tinerii noștri din partea profesorilorŭ și colegilorŭ lorŭ ungurĭ. Potŭ vorbi de norocŭ aceia, cari o ducŭ până în clasa V și VI gim.. mai departe însĕ nu mai e speranță. Devisa este: séu sĕ facŭ ungurĭ, séu de trecut în altă clasă — nicĭ vorbă. Mulțĭ au părăsitŭ acestŭ institutŭ ducêndu-se séu la gim- nasii române séu la săsescĭ. Nu au avutŭ însĕ toțĭ no- roculŭ a fi primițĭ la alte institute. Unii, carĭ au încer- catŭ la Blașiu, din causa numĕrului celui mare *nu au fostŭ primițĭ* și așa de voiă de nevoiă s'au reîntorsŭ érășĭ aicĭ. Vĕ puteți închipui cu ce o hĭ suntŭ priviți de către profesorii de aicĭ, cari — după cum sciți — au declaratŭ, că vorŭ lucra cu trupŭ și sufletŭ pentru tendințele »Kulturegylet-«ului.

Nu potŭ trece cu vederea și aceea, că studenții ro- mânĭ trebue sĕ facă servicii, carĭ de altcum se țînŭ de servitorĭ. Așa în 15 Septemvre am vĕdutŭ pe piață vr'o 6 tinerĭ deja mai înaintațĭ în vêrstă și din clase mai înalte, cărândŭ în ciubere marĭ pómele dela via di- rectorului D. Afară de greutatea, ce trebuiau sĕ-o pórte, trebue considerată depărtarea viilorŭ, ce suntŭ si- tuate pe dealurĭ.

Da, suntŭ bunĭ Olahii pentru așa ceva, ér domni- torii de ungurĭ numai de scandale, și décă e vorba de unŭ serviciu: sĕ denunțe și sĕ discrediteze pe Românĭ.

Domnișorii de ungurĭ suntŭ bunĭ ca sĕ ducă facle și sĕ strige la »éljenurĭ« până răgușescŭ — cum au fă- cutŭ cu ocasiunea trecerii Ciangăilorŭ pe aicĭ — ér pentru a căra dela holde dovlecĭ ect. și pómele dela vii, dómne ferescе! Ar fi o ocupațiune prea necavaleréscă pentru dênșii. E mai cavalerescŭ și mai potrivitŭ a-șĭ bate jocŭ de trecĕtorĭ și a-șĭ face observațiunile lorŭ necălite.

Așa stau trebile pe aicĭ. Am voitŭ a vi-le comu- nica, ca sĕ védă acei părinți, unde ișĭ ducŭ copii la școlă; dar totŭ odată sĕ védă și acei d-nĭ preoțĭ, carĭ ișĭ dau fetele la școlile ungurescĭ și la crescere pe la croitorĭ și pleuarĭ (tinichierĭ) ungurĭ declarândŭ: »că féta mea n'are lipsă de limba română,« sĕ védă și sĕ nu se mire décă adĭ mâne d-șórele d-lorŭ, din ordinulŭ d-lui directorŭ, vorŭ pornì cu pómele adunate de studenții românĭ la vêndare, representândŭ cultura câștigată în formă de — precupețe. —

Commodus.

Adunarea generală

a societății fondului de teatru românŭ în Bocșia montană la 27, 28 și 29 Septemvre 1885.

Inteligința română din cerculŭ Bocșia și Recița, întrunită în numĕrŭ considerabilŭ în adunarea ținută la 25 Iuliu a. c. în Bocșia montană, a decisŭ cu unanimitate, a invita societatea pentru fondulŭ de teatru românŭ, ca în acestŭ anŭ sĕ-șĭ țină adunarea generală în Bocșia montană și pentru casulŭ acceptării invitățiunei a desem- natŭ din mijloculŭ ei unŭ comitetŭ constătătorŭ din 25, concredêndu-le acestora efectuarea tuturorŭ agendelorŭ necesare pentru reușire câtŭ mai favoritóre a cestionatei adunărĭ generalĭ.

Comitetulŭ desemnatŭ, comunicândŭ invitarea inte- ligininței nóstre cu representanța fondului de teatru, a primitŭ din partea acesteia încunosciințarea, că primesce cu bucuriă invitarea rugândŭ de odată comitetulŭ a face necesariele preparative pentru ținerea adunării.

In urmarea acésta comitetulŭ arangiatorŭ, pentru a satisface îndatoririi luate asupră-șĭ, începêndu-șĭ activi- tatea a desbătutŭ și stabilitŭ programulŭ adunării și ca unŭ punctŭ cardinalŭ alŭ programului s'a acceptatŭ pro- curarea de oferte în banĭ în favorulŭ desmenționatului fondŭ și ca mijlocŭ pentru realisarea acestui scopŭ a emisŭ și împărțitŭ 42 liste de colectare între tóte comu- nele aparținĕtóre de cerculŭ Bocșia și Recița la adressa celorŭ mai distinșĭ și harnicĭ bărbațĭ ai comunelorŭ.

Și pentru a da adunării generale însĕmnătatea cul- turală ce i se cuvine, ér de altă parte de a dovedì, că poporulŭ nostru românŭ este consciu de progresulŭ culturei și civilisațiunei la care este chiămatŭ după cali- tățile și aptitudinile sale, apoi spre a procura Românilorŭ din aceste părțĭ o adevĕrată sĕrbătóre culturală, comite- tulŭ arangiatorŭ a luatŭ disposițiunile necesare, ca adu- narea generală sĕ fie împreunată și cu festivitățĭ sociale cunoscute din programulŭ deja publicatŭ.

Pe când se aduce acésta la cunoșcința on. publicŭ, deodată comitetulŭ arangiatorŭ, apelândŭ la tóte inimile românescĭ, invită pe toțĭ amicii și iubitorii de progresulŭ culturei nóstre naționale a lua parte la festivitățile adu- nării fondului de teatru românŭ din acestŭ anŭ, carĭ vorŭ avé locŭ aicĭ în Bocșia montană, și a contribuì în tótă privința la câtŭ mai curênda ridicare a templului Taliei române!

Bocșia montană, Septemvre 1885.

Pentru comitetulŭ arangiatorŭ:

Ioane Marcu m. p., not. com.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ «Gaz. Trans.»)

BUDAPESTA, 21 Septemvre. — Principele de corónă a visitatŭ erĭ esposițiunea, ér la amédĭ a plecatŭ acasă la Laxenburg.

BUDAPESTA, 21 Septemvre. — In urma încurcăturilorŭ în Rumelia orientală Regele Serbiei Milan a întreruptŭ cura sa dela Gleichenberg și a plecatŭ adĭ prin Budapesta la Belgrad.

Din acelașĭ incidentŭ s'a reîntorsŭ și păreĭ chia regală română Regele Carolŭ și Regina- la Bucurescĭ.

CLUȘIU, 21 Septemvre — Instalațiunea episcopului reformatŭ Dominik Szasz s'a făcutŭ erĭ în modŭ solemnelŭ.

PARIS, 21 Septemvre. — Anumite cercurĭ diplomatice desmintŭ scirea, că evenimentele în Rumelia arŭ fi resultatulŭ întrevederei dela Krem- sier, și credŭ că procederea prințului Bulgariei va fi desaprobată, ér prințulŭ însușĭ va fi de- pusŭ.

SOFIA, 21 Septemvre. — S'a afișatŭ o pro- clamațiune prin care se face cunoscutŭ, că prin- țulŭ a primitŭ titlulŭ de prințŭ alŭ Bulgariei de nordŭ și de sudŭ. Entusiasmulŭ este generalŭ. Prințulŭ sosesce adĭ la Filipopolŭ.

DIVERSE.

O victimă a superstițiunei. — O crimă teribilă, ca- usată de fanatismulŭ religiosŭ, a fostŭ comisă la Valdu- bersheim în cerculŭ d'Openheim. O familiă de șépte persóne aparținêndŭ comunității mononite, credêndŭ că unŭ membru alŭ sĕu, o jună fată de 34 anĭ, era pose- dată de diavolŭ, a ucis-o pentru a'lŭ goni și a aruncatŭ cadavrulŭ într'unŭ lacŭ. Tótă familia a fostŭ închisă într'unŭ asilŭ de nebunĭ.

***

Maimuțe muzicante. — Se pare că maimuțele sunt eminamente apte a cânta la piano. Unŭ savantŭ, a crescutŭ unŭ sapaju, pe care în urmă în patru-decĭ și optŭ de lecțiunĭ a reușitŭ a'lŭ face sĕ execute game chromatice cu o perfectă măestriă. Conformațiunea de- getilorŭ maimuțelorŭ, agilitatea și forța lorŭ, contribue fórte multŭ în a face din ele pianiste emerite. Dér unŭ instrumentŭ pe care'lŭ afecționează mai multŭ ele este trâmbița, actualmente se află la Munich în Bavaria o maimuță care executéză de minune cu trâmbița operile lui Wagner.

***

Furiile unui tenor. — Se anunță din Noul-Orleans că reprezentațiunea operei »*Les Cloches de Corneville.*“ de către trupa Saint-Quenten la opera din Spanish-Fort, a fostŭ turburată d'unŭ incidentŭ fără precedentŭ în ana- lele teatrale. — Mai multe tăeturĭ au fostŭ făcute piesei, suprimândŭ mai alesŭ o scenă în care trebuia sĕ caute tenorulŭ Henry Malton. Acestŭ artistŭ șĭ-a închipuitŭ că supresiunea este o insultă personală ce'i adresa prima dona, miss Lizzie St. Quenten. Și pentru unŭ momentŭ s'a stăpânitŭ, dar la scena următóre, pe când prima dona ținea auditorulŭ sub farmeculŭ vocei sale, tenorulŭ a eșitŭ pe scenă c'o vână de bou în mână, trăgêndŭ vre-o șépte lovituri pe spate bietei prima done, care abia a pututŭ scăpa cu fuga de furia teribilului artistŭ. După câteva minute, ea a eșitŭ din nou pe scenă, spre a'și termina rolulŭ de cântatŭ, întreruptŭ mereu de plân- sete și crispațiunĭ nervóse. Amicii tenorului dicŭ ca sĕ-lŭ scuzeze, că elŭ a fostŭ beatŭ de vhiskey.

***

Epure bĕtrânŭ. — Bulgarii umblândŭ cu Deadŭ Ivanŭ, într'o di întêlniră pe unŭ Românŭ care avea după elŭ unŭ măgarŭ cu samarŭ. Bulgarii carĭ nu mai vĕdu- seră în viéța lorŭ măgarĭ, se mirau că ce lighióiă sĕ fie aceea care o duce Românulŭ. Penciu dicea că trebue sĕ fiĕ vre-unŭ felŭ de calŭ micŭ; Iofciu dicea că trebue sĕ fiĕ vre-unŭ neamŭ de epure; Sfetcu însă se mira mai multŭ ca toți și dicea: Be mă, calŭ sĕ fiê ăsta! nu se póte; epure sĕ fiĕ! nu se póte că e mare, de și are piciorulŭ ca calulŭ și urechile ca epurile. Se gândiră Bulgarii ce se gândiră, dór o nimeri ce lighióiă e aceea, nu ghiciră. La finele finelui se hotărîră sĕ întrebe pe Deadu Ivanŭ. »Be, Deadu Ivanŭ, dise Iofciu, ce lighióiă sĕ fiă aia, care este la Românŭ? Calŭ sĕ fiă nu se póte, că are urechile ca epurile. Epure sĕ fiă nu se póte, că are copită și botŭ ca calulŭ. Noi toțĭ ne ostenimŭ sĕ ghicimŭ ce lighióiă este și nu putemŭ sĕ-i dămŭ de hacŭ, te rugămŭ pe tine, Deadu Ivanŭ, spune la noi ce lighióiă este asta?« Deadu Ivanŭ, după ce merse și vĕdù și elŭ măgarulŭ dise: »Be! mĕ, ce proștĭ sunteți, luațĭ voi pe astă lighióiă de calŭ. Ma, sĕ vĕ spui eu ce este asta, ghi- cițĭ? scițĭ be ce este asta, asta este epure bătrânŭ.« Ișala! strigară Bulgarii mulțumițĭ că grațiă sciinței lui Deadŭ Ivanŭ au aflatŭ ce lighióiă era aceea, căreia e nu-i putea găsì originea și classa căreia aparținea — i

»Imparțialulŭ«.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 18 Septemvre st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	99.20
Rentă de hârtiă 5%	92.25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109.60
Bonurĭ rurale ungare	103.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C2.25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	103.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale transilvane	101.50
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.60
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	122.40
Renta de hărtiă austriacă	82 25
Renta de arg. austr.	83.75
Renta de aurŭ austr.	109 50
Losurile din 1860	139 25
Acţiunile băncei austro-ungare	860.—
Act. băncei de creditŭ ung.	286.
Act. băncei de creditŭ austr.	286.
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.88
Napoleon-d'orĭ	9.92½
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.45
Londra 10 Livres sterlinge	125.25

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 7 Septemvre st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	90	90½
Renta rom. amort. (5%)	94¼	94½
» convert. (6%)	89½	89¾
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	102½	103
» „ „ (5%)	87½	88
» » urban (7%)	99¼	99¾
» » » (6%)	92	92½
» » » (5%)	84	84½
Banca naţională a României		
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
» » » Naţională		
Aurŭ	11.50	11.60
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 21 Septemvre st. n. 1885.

Bancnote româneścĭ	Cump.	8.82	Vênd.
Argint românesc	»	8.75	»
Napoleon-d'orĭ	»	9.86	»
Lire turcescĭ	»	11.12	»
Imperialĭ	»	10.10	»
Galbenĭ	»	5.84	»
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»
Ruble Rusescĭ	»	123.—	»
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.	

☞ *Numere singuratice à 5 cr. din „G[...] Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tu[...] lui I. GROSS.*

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se potŭ face cu începerea dela 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai [...] prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătân[...] şi posta ultimă.

PREŢULŬ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni . . . . 3 fl. —
„ şése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate.

pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ şése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilva[...]

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a [illegible] lei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5·00	7.45	—
Predealŭ	—	9 45	12.50	—
	—	9.47	1.09	—
Timișŭ	—	10.11	1.40	—
Brașovŭ	—	10.44	2.27	—
	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Hașfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighișóra	10.29	1.30	8.01	—
	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9 05	—
Mediașŭ	11.54	2.25	9.43	—
Copsa micĕ	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blașiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiușŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vințulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9.12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10 23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clușiu	5.56	5.58	12.59	—
	6.08	6.08	—	8.00
Nedeșdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirișŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8 22	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velințe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare	10.37	9.13	—	4.03
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12 59	—
Szolnok	2.58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6 00	2.10	10.05	10.30
Viena	6.35	2.45	10.50	—
	3.00	8 00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.0[illegible]
Szolnok	10.37	3.4	7.29	9.11	11.4[illegible]
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.53	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.1[illegible]	3.41	—
Bucia	—	—	12.48	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriș	—	—	4.0	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeșdu	—	—	4.3[illegible]	6.24	—
Clușiu	—	10.01	5.05	6.43	—
	12 05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriș	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea	3.12	11.43	—	9.31	—
	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vințulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiușŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blașŭ	6.0[illegible]	12 57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copșa micĕ	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediașŭ	[illegible]	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.4[illegible]
Sigișóra	—	2.31	—	2.34	7.2[illegible]
Hașfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5 30	11.02
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.3[illegible]
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Brașovŭ	—	5.20	—	7.14	1.09
	—	5.3[illegible]	—	—	1.50
Timișŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ	—	6.32	—	—	3.23
	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11 35	—	—	9.4[illegible]

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-[illegible]adŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4 27
Vințulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Șibotŭ	12.52	—	5.19
Orăștia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3 50	—	7.41
Zam	4 25	—	8.12
Soborșin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6 14	10 23
Paulișŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.2[illegible]	6.47	10.52
Glogovațŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8 10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	12.00	4 5[illegible]
	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omni[bus]
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	[illegible]
Szolnok	11.02	3.44	11[illegible]
	11.12	4.02	12[illegible]
Aradŭ	3 37	7 53	[illegible]
Glogovațŭ	4.13	—	6[illegible]
Gyorok	4.38	—	6.[illegible]
Paulișŭ	4.51	—	7.[illegible]
Radna-Lipova	5.10	—	7.[illegible]
Conopŭ	5.38	—	7.5[illegible]
Bêrzova	5.57	—	8.1[illegible]
Soborșin	6.42	—	5.5[illegible]
Zam	7.14	—	9.2[illegible]
Gurasada	7.43	—	9.5[illegible]
Ilia	8 01	—	10.1[illegible]
Branicĭca	8.21	—	[illegible]0.3[illegible]
Deva	8.47	—	11.0[illegible]
Simeria (Piski)	9.05	—	11.2[illegible]
Orăștiă	10 10	—	12.2[illegible]
Șibotŭ	10.43	—	12.5[illegible]
Vințulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiușŭ	12 05	—	2.[illegible]4

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timișóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroșeni

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Hațegŭ	7 53	1.19	3.49
Pui	8.16	2.10	4.4[illegible]
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Banița	10.11	3 35	6.07
Petroșeni	10.43	4.04	6.[illegible]9

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.07	12.25	5 00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.03	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7 40	2.54	7.24
Aradŭ	7 50	3.10	7.40

Petroșeni—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroșeni	6 49	9 33	5 28
Banița	7.27	10 14	6.0[illegible]
Crivadia	8.06	10 54	6.45
Pui	8.50	11 [illegible]	7.35
Hațegŭ	9.31	12.17	8 0[illegible]
Streiu	10.16	12.58	8.44
Simeria	10.53	1.35	9.15

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.